

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, Interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 2549

Panevropa? - - Ne, „Mitteleuropa“ Nepopisno ogorčenje v Parizu radi avstro-nemške pogodbe -- Briand učitajo sentimentalnost in politično kratkovidnost -- Listi napovedujejo zvezno „Hamburg-Atene“

Pariz, 22. marca. s. Novica o sklepu carinske zveze med Avstrijo in Nemčijo, ki je bila tukaj razglašena sinoči v večernih urah, je udarila med javno mnenje kakor bomba. V razdobju zadnjih 10 let se spominjam na en slični slučaj, ki je vzbudil velikansko senzacijo, to je bilo 1921, ko sta Nemčija in sovjetska Rusija v Rapallu nenadoma čez noč podpisali prijateljsko pogodbo. Javno mnenje v Franciji je še jubiliralo vsled posrečenega sporazuma z Italijo in ni imelo niti časa, zasledovati dogodke, ki so se pripravljali v Srednji Evropi. Sicer pa uživajo avstrijski politiki vsled miline in vedrosti svojega značaja toliko simpatij v vseh diplomatskih in družabnih krogih francoske prestolnice, in sicer že od nekdanj, da nikomur niti na um ni prišlo, da bi se cherbant Schoberc (ta dražestni Schober) in njegovi ravnotako dražestni Avstrijci sploh mogli igrati kakšno zahrbtno vlogo, ki bi vrhu tega bila še naperjena proti francoskim interesom. V povojni dobi je bilo že mnogo politikov, ki so šli obiskat Dunaj. Ko so se vračali, niso nikdar govorili o politiki, ampak eden je hvalil avstrijsko muzikalnost, drugi prijetnost dunajskih kavarn, tretji se je divil avstrijskim goram. Celo Starhemberg ni mogel uistiiti tega čara in francoska javnost je v njem le prebrala videla rafiniranega aristokrata, ki zna z isto virtuoznostjo sukati revolucionarni meč, kakor zna dvorjaniti lepim damam.

Na zunanjem ministrstvu je sinoči vladalo veliko presenečenje in izjave višjih uradnikov, katere so časnikarji oblegali za načelno stališče francoske vlade, so bile zelo rezervirane. Na glavnem tajnistvu so se vršila posvetovanja še dolgo v noč in generalni tajnik Berthelot sploh ni zapustil zunanega ministrstva. Tudi v hodnikih parlamenta je vladala precejšnja razburjenost. Nekatere skupine desničarskih poslancev so vehementno debatirale in padle so zelo ostre besede na naslov Brianda in njegovih privržencev, ki v glorijske svoje panevropske utopije pusti, da Nemci mirno gradijo svojo bodočnost v Evropi. Francoz je velik idealist in potrebuje takih udarcev, kot je bil tale, da se zdrami k realnosti. Briand kliče in vabi v Pariz zastopnike Evrope, kjer si izmenjavajo vtise o položaju svojega kontinenta, sprejemajo resolucije o bratstvu in o evropski solidarnosti, medtem ko Nemci pak tirajo s sovjeti in po svoje organizirajo Evropo, v kateri bodo oni vodili. Jeza se je oprile tudi tiska in današnji časopisi vsi brez izjeme posvečajo dolge kolone novemu položaju, ki je nastal čez noč v Evropi. »Le

Tempo» v svečanem tonu svari Nemce pred novimi avanturami in apostrofira Avstrijo, katero je rešil francoski denar gospodarskega poloma, da ravna neloyalno in neodkrito. »Echo de Paris« piše, da je avstro-nemška zveza le logičen sklep desetletne politike Nemčije, katero Francija pod Briandom tolerira in celo podpira. Listu bi se zdelo čudno, če bi bili Avstrijci in Nemci tako naivni in bi še čakali, ko pa vidijo, da vsled francoske popustljivosti nikjer več v Evropi ni resnega odpora proti vsakokaterim avanturam. »Petit Parisien«, glasilo Loucheurja, pa zvoni naravnost alarm, ko piše, da so se v Evropi pokazale konture nove politične grupacije, ki je zrastle v senci panevropskih fantazij. Pred in med vojno so vsenemci iznašli neko »Mitteleuropa«, ki bi naj segala od Berlina mimo Carigrada do Bagdada, danes, 10 let po nemškem porazu, je razvidno, piše list, da vstaja ista »Mitteleuropa«, ki naj sega od Hamburga do Aten. Obiski grofa Bethlena na Dunaju in v Berlinu ter potovanje Venizelosa po Evropi, dostavlja list, zadobiva nov pomen in novo razlago. »Le Matin« pozivlja vlado, naj takoj poizve, kakšne načrte zasledujeta obe državi, ker sicer nima smisla nadaljevati zborovanj, kjer se slišijo samo slavospevi Panevropcejev, medtem ko gre svetovna politika svojo pot.

Zelo značilno za položaj je tudi, da se je mudil danes češkoslovaški poslanik v Parizu zelo dolgo na zunanem ministrstvu in da pri odhodu ni maral dati nobene izjave. Položaj je napet, ozračje polno elektrike. Zopet je Nemčija s svojo netaktnostjo in nepreračunljivostjo dvignila Evropo proti sebi. In to v tre-

nutku, ko se pogaja s sovjeti, kako bi jim mogla pomagati, da stro evropsko civilizacijo.

Berlin, 22. marca. s. V političnih krogih vlada začudenje vsled neprijetnega vtisa, ki ga je napravila avstro-nemška carinska pogodba na inozemstvo. Nemški politiki ne morejo razumeti, zakaj se inozemstvo razburja vsled dogodka, ki je mir v Evropi okreplil.

Moskva, 22. marca. s. »Izvestja« posvečajo dolg uvodnik avstro-nemški carinski pogodbi ter častitavo nemški diplomaciji, da je znala zavrniti poskus kapitalizma, ki bi rad pod krinko miroljubnosti in panevropskega bratstva uspal proletarijat. Sovjetska Rusija ima sijajne zveze z Nemčijo. Čimbolj se bo uveljavil v srednji Evropi gospodarski vpliv Nemčije, tembolj se bo približeval trenutek, ko bo sovjetski proletarijat mogel koristno sodelovati pri reorganizaciji Evrope, ki se bo vršila pa po drugem receptu, kakor si ga je izmislil zapadni kapitalizem.

Budimpešta, 22. marca. AA. MTI poroča: Avstrijski poslanik je včeraj obiskal namestnika madjarskega zunanega ministra grofa Aleksandra Khuen-Hedervaryja in mu v imenu avstrijske vlade sporočil, da sta se avstrijska in nemška vlada pogodili o tem, da se začneta pogajati v svrhu doseganja enotne carinske in trgovinske politike. Odnosaši obeh prizadetih držav so taki, da ohranita svoje obveze, ki sta jih prevzeli do drugih držav. Obe državi sta voljni skleniti carinske in druge podobne pogodbe s katerokoli tretjo državo. Dolej pa sta Avstrija in Nemčija sklenili samo pogodbo o carinski uniji, torej regionalno pogodbo v smislu panevropske ideje.

„Drang nach Osten“

Pariz, 22. marca. kk. Nemški poslanik von Höchst je imel včeraj zopet daljši razgovor z Briandom. Verjetno je, pišejo listi, da je šlo pri tem za novo nemško-avstrijsko trgovinsko pogodbo. Nemčija je s to novo pogodbo zopet začela svojo stari Drang nach Osten. Nemčija hoče postati predmetje in glavni posredovalec med zapadno Evropo in Baltskim. V ostalem pa je Briand včeraj sprejel pri sebi in se dalje časa razgovarjal s predsednikom panevropske komisije.

Dunaj, 22. marca. kk. Danes dopoldne so drug za drugim prišli v avstrijsko zunanje ministrstvo na Ballhausplatzu francoski, italijanski in češkoslovaški poslanik, da se informirajo o gospodarskem dogovoru z Nemčijo. Češkoslovaški poslanik Vavrečka je bil precej vznemirljen in je protestiral proti carinski uniji, češ, da je v protislovju z ni-

rvnimi pogodbami. Francoski in italijanski poslanik pa sta prišla samo po informacije. Z avstrijske strani se poudarja, da beseda carinska unija ni obsejana v besedilu pogodbe in so najbrže v Pragi smatrali tesno gospodarsko zvezo obeh držav za carinsko unijo ali pa to sklepali iz splošnih smernic pogodbe. Neveljo češkoslovaškega poslanika je tolažilo na ta način, da ga je pogodba našla nepripravljenega in da ga je presenetila. Avstrijska in nemška vlada sta si bili na jasnem, da bo njuna pogodba zadela na odpor. Hoteli pa sta nastopiti z gotovim dejstvom, ker tega ne bi bilo mogoče doseči na mednarodnem potu, kakor je ravnokar pokazal neuspeh trgovinske konvencije v Zenevi. Kdor hoče v srednji Evropi ali sploh v Evropi odpraviti carinske nezmisel, mora slediti vabilu Nemčije in Avstrije, da se udeleži te pogodbe.

„Mir zagotovljen do 1936“

Mussolini o miroljubnosti Italije in o vrednosti moralnih in duševnih sil

Dunaj, 22. marca. d. Benito Mussolini objavlja v današnji »Neue Freie Presse« obširen članek o pomorskem sporazumu in njegovem vplivu na italijansko zunanjo politiko. Uvodoma si prizadeva italijanski ministrski predsednik oceniti sporazum s stališča miru ter misli, da je upravičen trditi, da je Italija ponovno pokazala svojo miroljubnost napram zunanjemu svetu. »Evropa se je zvijala, piše šef fašizma, v celi vrsti nesporazumljenj, ki so ustvarila položaj zelo podoban onemu v usodopolnem poletju 1914. Polagoma se je uveljavljalo prepričanje, da ni druge rešitve, kakor seči po topovih, bajonetih, podmornicah in letalih. (Te besede so vzete iz besednjaka, uporabljenega za govore v Livorno, Firenza in Palazzo Venetia — op. ur.)

Jaz sem nešteto krat opozoril na to nevarnost, akoravno po svoji naravi nisem preveč odvisen od vročekrvnih (sic!) iluzij ter sem ravno pred enim mesecem izrazil svoje dvome o praktičnosti mirovni prizadevanj, ako vsi narodi nosijo v ustih samo besedo ljubezen, zraven se pa do zob oborožujejo. Jaz ne ljubim filozofiranja v politiki. Drugi, ki to marajo, zanjejo sicer dosti vloga navdušenja, toda nikdar konkretnih uspehov. Ravno zato pa smatram za dobro znamenje, da se mi pomorski sporazum dopade. V glasbi bi rekli, da je ta sporazum mol akord. Kadarkoli je govor o velikih načelih v vprašanih oboroževanja, takrat se vsi narodi napanjajo v svojem ponosu. Vsi govorijo o časti, ki jo bo treba braniti, in tradicijah, ki jih bo treba ščititi. Zato se mi zdi zelo lepo in hvalevredno, da so ravno veliki narodi napravili začetek in sprejeli velike žrtve. Rimski sporazum ne pozna ne premaganih in ne zmagovalcev, on odpira vrata v upolno bodočnost.

Mir je zagotovljen vsaj do leta 1936. Svetovna razoroževalna konferenca 1932 bo mir še

za naprej garantirala. Odslej se Francozi in Italijani gledajo drug drugega z novimi očmi. Državniki so takoj začeli razmišljati o tem, kako bi denar, ki si ga bodo z razorožitvijo prihranili, mogli koristno naložiti. Italija si bo do 1936 lahko prihranila 4 milijarde in pol lir. Francija bo lahko svoje prihranke dala drugam (sic!). Fašistična vlada bi bila zelo srečna, če bi ta svota bila še desetkrat večja. Rimski sporazum ni naperjen proti nobeni drugi državi. Italija sploh nima nikakih neprijateljskih čustev napram nikomur, ona bi rada z vsemi živela v bratski ljubezni in si bratsko z vsemi delila blagoslove te naše zemlje. Jaz sem prepričan, da gospodarska vprašanja niso odločilna v zgodovini in v življenju narodov. Tako trdijo materijalisti, jaz pa verujem v moč moralnih in duševnih sil.

Ameriški novi Zeppelin v nevarnosti

Acron (Ohio), 22. marca. s. Pri gradbi novega ameriškega mornariškega zrakoplova zaposleni monter Pavel Kassay je bil zaradi sabotaže aretiran. Baje je že priznal, da je iz ogrođa odstranil svornik, da bi tako oslabil konstrukcijo. Kassay, ki jerojen Madjar, se je svoj čas udeležil komunistične revolucije na Madjarskem.

Acron, 22. marca. s. Radi sabotaže na ameriškem ogromnem mornariškem zrakoplovu aretirani Madjar Pavel Kassay je priznal, da je hotel preprečiti polet Zeppelina. Svojim tovaršim je baje izjavil, da bo skrbel za to, da se zrakoplov ne bo nikdar dvignil in da se bo v ta namen vtihotopil v poveljniško gondolo. Kassay je dalje priznal, da je komunist in da je bil na Madjarskem po padcu sovjetske diktature zaradi zveze z revolucionarji aretiran.

Otvoritev razstave francoske grafike

Maribor, 22. marca.

Priznalno besedo je treba izreči mariborskemu francoskemu krožku in njegovim odbornikom. V letošnji izredno visokobilančni programu so zajeli tudi razstavo, ki je doslej v Mariboru nismo imeli prilike videti: razstavo moderne francoske grafike in umetniško izdelane knjige, pod protektoratom okrožnega inšpektorja dr. Schaubacha in mestnega župana dr. Juvana. Omenjena razstava nam nudi vpogled v razvoj francoskega slikarstva od 18. stoletja dalje pa do najnovejše dobe. Na razstavi vidimo dela slovitih francoskih slikarskih tvorcev od Delacroixa, Corota, Courbea, Maneta in Daumiera pa do impresionistov Van-Gogha in Sezanca. Zastopani so tudi predstavniki tako zvanega »fovizma«, ekspresionizma in kubizma. Ob priliki današnje otvoritve se je zbralo v mali uni-

Katoliška cerkev proti Stahlhelmu

Köln, 22. marca. s. Konflikt med katoliško cerkvijo in desničarskimi radikali se je nanovo poostrel. Na shodu Stahlhelma v Kreuznachu je zvezni voditelj Seldte napovedal katoliški cerkvi najostrejši boj. Tej bojni napovedi je sledila izjava katoliških dekanij v Kreuznachu in Bingen, ki je bila objavljena v »Mittelrheinische Volkszeitung«. Izjava se glasi: »Glavni voditelji Stahlhelma so v nedeljo, 15. marca, na zborovanju v Kreuznachu neprikrito izrazili srčne simpatije narodnemu socializmu, katerega so nemški škofje obsodili kot krivi nauk, ter napovedali boj vsem mednarodnim silam. S tem je Stahlhelm zapustil svojo svetovno in versko nevtralnost. Duhovščina dekanatov Kreuznach in Bingen smatra za svojo dolžnost, da opozori verne katoličane na izjave voditeljev Stahlhelma. V teh izjavah se jasno vidi tendenca Stahlhelma pobijati zvezo katoličevov z Rimom in mednarodno nalogo in dolžnost. Duhovniki na najodločnejše protestirajo proti taki tendenci.«

Materinski dan

Sporod materinske proslave Kršč. ženskega društva, ki se bo vršila v sredo 25. marca ob 20 v opernem gledališču: 1. Orkester. 2. Mia Breje: Mladinska deklamacija. 3. Slavnostni govor P. Romana Tomina. 4. Mladinske pesmi: poje ga, Pavla Lovštevca, pri klavirju g. Marjan Lipovšek: a) M. W. Hamilton: Deževna noč. b) L. Blech: Opackani Jurček in obofana Spelca. c) P. Curran: Velikonočna. 5. I. Pregelj: Materina beseda. Recitacija: recitira g. ing. arh. Pengov. 6. Orkester. 7. Otroška igrice: »Smeh in joki«, spisal P. Krizostom Sekovanič. Režijo vodi g. profesor Osip Sest. Orkestralne točke izvaja »Zarja«.

Deca, ali si že naprosila svoje mamice, da vas popeljejo na »Materinsko proslavo«, ki bo v sredo 25. t. m. ob 20 v opernem gledališču. Ta večer bodo mamice slišale, kako jih imamo radi. Vstopnice v Unionski trafiki.

Poljski list o pastirskem pismu nadškofa Bauerja

Varšava, 22. marca. Tukajšnji list katoliškega episkopata prinaša izrpen članek »Jugoslovanski nadškof za obrambo hrvatskega in slovenskega jezika«. Članek citira celo pastirsko pismo zagrebskega nadškofa dr. A. Bauerja in ga komentira v tem smislu, da katoliški škofje redko posežejo v borbo za narodne smotne in da je zato ta korak cerkvenega veledostojanstvenika tembolj vreden pozornosti. To pastirsko pismo je zato tudi vzbudilo velik interes ne samo v jugoslovanskih in slovenskih krogih, nego tudi splošno pri vseh tistih, ki vedo, da je šasizem neprijateljstvo razpoložen do Jugoslavije.

Minister Srškič v Ljubljani

Ljubljana, 22. marca. AA. Davi je prispel v Ljubljano podpredsednik vlade g. dr. Milan Srškič. Na postaji so ga pozdravili zastopniki oblasti, nakar se je g. minister odpeljal v banksko palačo. Tekom dneva se je g. podpredsednik vlade sestel z mnogimi svojimi prijatelji in se z njimi razgovarjal. Zvečer se je g. dr. Srškič vrnil v Belgrad.

Predsednik vlade — zastopnik vojnega ministra.

Belgrad, 22. marca. I. Ker bo vojni minister, armijski general Stevan Hadžić odsoten radi bolezni, je Nj. Vel. kralj z ukazom od 21. marca t. l. na osnovi člena 12. zakona o uredbi vrhovne drž. uprave postavil za zastopnika vojnega ministra predsednika ministrskega sveta, notranjega ministra in častnega adjutanta Nj. V. kralja, armadnega generala Pero Zivkovića.

Smrtna kosa

V Št. Petru pod Sv. Gorami je umrl trgovec in posestnik g. Martin Jug, last mestnega župana mariborskega dr. Juvana ter sodnega svetnika Pečnika. Blagemu rajnkemu bodi ohranjen časten spomin, žalujočim ostalim pa naše najgloblje sožalje!

Pogreb Müllerja.

Berlin, 22. marca. AA. Pogreb Müllerja bo v četrtek.

onski dvorani veliko odličnih gostov in članov mariborskega francoskega krožka. Otvoritvene besede je spregovorila gospa Maistrova, kot zastopnik francoskega konzula je govoril v francoščini ravnatelj fakske elektrarne Henry Furrer, zahvalil pa se je v imenu inšpektorja dr. Schaubacha mestni načelnik dr. Juvan. Profesor Cotič je v glavnih potezah podal vpogled v francosko grafiko. Brezdvomno so slične razstave najboljša zamisel za tesno zblizanje jugoslovaneko-francoskih odnošajev.

Borba za Azijo

Perzijska vlada ie na incijativo sovjetov prepovedala uvoz angleškega blaga — Diplomatski konflikt med Teheranom in Londonom

Istanbul, 22. marca. or. Pričakovati je bilo, da bo sovjetska diplomacija po uspehu, ki ga je dosegla v črnomorskem sporazumu s Turčijo, o katerem je vaš dopisnik nedavno poročal, nadaljevala ofenzivo tudi v drugih državah prednje Azije. Zanimivi so podatki o smernicah, ki jih zasleduje sovjetska politika v Perziji. Vaš dopisnik je imel priložnost razgovarjati se z diplomatskim kurirjem neke evropske države, ki je na potu iz Perzije v Evropo preko Črnega morja pasiral tudi Istanbul. Ker manjkajo vsake druge oficijelne tozadevne vesti, vam sporoča njegove izjave z vsemi rezervami.

Perzijska vlada je nedavno izdala nov trgovinski zakon, s katerim je ustanovila neke vrste trgovinski monopol v korist države. Doselej je inozemstvo imelo v tem pogledu popolnoma svobodne roke, medtem ko morajo sedaj inozemske trditve dobiti posebno dovoljenje od vlade, če hočejo tržiti na ozemlju Perzije. Prva posledica novega monopola je bila, da so številne inozemske trditve morale zapreti svoje obrate in likvidirati. Perzijska vlada sicer obratovanja ni prepovedala, pač pa je s prepovedjo uvažanja imenoma navedenih pridelkov dejansko onemogočila nadaljnje poslovanje. Nasprotno pa se je pokazalo, da je veselje sovjetske vlade nad novimi trgovinskimi ukrepi Perzije bilo v toliko upravičeno, da so se začeli trumoma pri seljevati agenti sovjetskega odbora za zunanjo trgovino ter zasedati po drugih inozemskih izpraznjena mesta. Rusija je baje sklenila s perzijsko vlado tajen sporazum, na podlagi katerega bo Perzija v bodoče onemogočila uvoz angleških pridel-

kom, katere bodo nadomestili ruski pridelki, proizvajani na osnovi načrta pjalietke. Zadnje čase se opaža povečana delavnost sovjetskega trgovinskega brodogoja na Kaspiskem morju, ki dovažajo velike množine sovjetskega blaga v perzijska pristanišča.

Razume se, da bo Anglija, katero hočejo sovjeti izpodrinuti s perzijskega trga, znala izvajati od druge strani neprijeten pritisk na teheransko vlado, ter da se bo na ta način samo nadaljevala starodavna politika anglo-ruske rivalitete v Perziji. V razdobju zadnjih 12 let sta Rusija in Anglija že trikrat menjali vodilne vloge v Perziji. Zato ni dvoma, da bo Anglija tudi sedaj našla argumente, s katerimi si bo ohranila zase vsaj južno del Perzije, katerega itak že obvlada njena trgovina.

Angora, 22. marca. or. Anatolska agencija poroča, da sta sovjetska in perzijska vlada sklenili gospodarski sporazum, ki nudi izredne ugodnosti za uvoz ruskega blaga v Perzijo. Perzijska vlada si je pridržala vrhovno kontrolo nad uvažanjem vseh drugih inozemskih pridelkov.

Bassorah, 22. marca. or. Semkaj je prispel transport železnine, namenjene perzijskim tirkam. Carinske oblasti so blago, ki je izviralo iz Sheffielda v Angliji, zavrnile, ker uvoznik ni mogel predložiti uvoznega odobrenja od strani vlade v Teheranu. Angleške oblasti so zadevo javile osrednji vladi, istočasno je pa angleški poslanik v Teheranu zahteval pojasnila zaradi nečloveškega postopanja perzijskih carinskih organov.

Finančna pogajanja Italije

Samostojna mobilizacija italijanskega reparacijskega dela

Washington, 22. marca. s. Z ozirom na vesele finančne pogajanja med Italijo in Francijo je znano, da je Italija koncem preteklega leta zahtevala od Nemčije, naj ji v polnem znesku izplača nemške obveznosti iz Youngovega načrta. To se je zgodilo, ko je Italija zaman poskušala najprej v New Yorku, nato pa v Londonu in Parizu dobiti kredite, da bi mogla plačati v letu 1931 zapadla plačila. Ta zahteva Italije je bila upravičena, zakaj Youngov načrt določa, da ima vsak posamezni upnik pravico neodvisno od ostalih upnikov v Youngovem načrtu zahtevati izročitev njemu pripadajočih nemških reparacijskih obveznosti. To je bilo sporočeno mednarodni reparacijski banki.

Ceprav ima v takih slučajih reparacijski upnik samo pravico razpisati na podlagi nemških zadolžnic državno posojilo na notranjem trgu, je bil vendar nastop Italije za Francijo in druge reparacijske upnike zelo nevaren. Pomenjal je vsekakor nevarnost močnega pritiska na mednarodni kurz že kroječih nemških reparacijskih bonov. Italijanski delež na nemških reparacijah znaša 150 milijonov dolarjev. Zdi se, da je spričo italijanske grožnje

Francija pri zadnjih pogajanjih priznala gotovo uslužnost.

Kar se tiče dovolitve kreditov, je pomembno, da je Italija že pri pogajanjih združenih državah, ki jih je vodil preteklo leto grof Volpi, namignila, da bi morala poseči po sedaj uporabljenem sredstvu, če ne bi našla potrebnega razumevanja za svoj težaven položaj. Kljub temu pa so se tako v New Yorku kakor v Londonu razbila pogajanja na višini od bank zahtevane obrestne mere. Prezgodaj bi bilo trditi, da bi bila v bodočnosti izključena možnost, da bi se samostojna mobilizacija italijanskega reparacijskega dela vnovič pojavila. To tembolj, ker je tudi vsak drugi reparacijski upnik upravičen do takega postopanja — z dalekosežnimi posledicami za urejeni razvoj Youngovega načrta.

Rim, 22. marca. s. Italijanski državni proračun, ki je koncem januarja znašal 1041 milijonov lir, je narasel na 1247 milijonov lir. Tudi notranji višiči dolg je narasel za 10 milijonov lir. Ta znaša po današnji objavi državnega zaklada 89 milijard 343 milijonov lir.

Ekspresni vlak iztiril

London, 22. marca. kk. Pri postaji Leighton Buzzard v grofiji Bedford je danes popoldne skočil s tira ekspresni vlak iz Glasgowa. Lokomotiva vlaka je pri kretanju skočila s tira in se prevrnila, tako da so se štirje vagoni zarili drug v drugega in poškodovali. Več nadaljnjih vagonov je tudi skočilo s tira, vendar se niso prevrnili. Takoj je pritehla pomoč s postaje Leighton Buzzard. Skušali so rešiti izpod lokomotive strojevodjo in kurjača, vendar niso mogli priti blizu zaradi gostega dima

in pare. Strojvodja in kurjač sta najbrže mrtva. Dosedaj se je ugotovilo, da so mrtve najmanj tri osebe, domneva pa se, da je še več mrtvih pod razbitimi vagoni. Rešili so dosedaj nekatere hudo ranjene potnike, med njimi neko žensko s hčerjo, ki praznuje danes rojstni dan. Na tej progji je vozil vlak s hitrostjo 75 milj na uro. Če bi se bila nesreča zgodila par sekund pozneje, bi lokomotiva ekspresnega vlaka popolnoma razbila peron postaje Leighton Buzzard.

Jack Razparač pojasnjen

Tragedija umobolnega zdravnika

Paris, 22. marca. j. »Matine poroča iz Londona: Tajinstvena skrivnost, ki je 43 let ležala nad osebo Jacka Razparača, čigar zločini so svoječasno zbudili razburjenje po vsem svetu, se zdi, da je pojasnjena. Do sedaj neznan zločinec je v času od 3. aprila do 9. novembra 1888 umoril v Whitechapelju sedem žena na strašen način. Prerezal jim je sapnik, razparal trebuh in jih sploh strašno razmesaril. Vse poizvedbe po zločincu so ostale brez uspeha. Te dni pa je v Leicesteru umrl v starosti 81 let znani spiritist James Lee, ki je pred smrtjo nemu svojih prijateljev izročil dokument pod pogojem, da ga odpre šele po njegovi smrti. V dokumentu stoji, da je bil tajinstveni zločinec leta 1888 ugleden zdravnik iz londonskega zahodnega dela mesta. Ta zdravnik je bolehal za težko duševno boleznijo in je izvrševal strašne umore v svojih napadih blaznosti. Imena morilca ni v dokumentu, ter so vse osebe, ki so poznale resnico, morale prikriti, da bodo varovale skrivnost.

Kakor pravi Lee sam, je on imel v času umorov v svojem laboratoriju vizijo. Videl je moža, ki

je stopil z neko pijano žensko v hišo. V hišni veži je izvlekel nož in prerezal svoji spremljevalki vrat, nakar ji je razparal trebuh. To je bilo ob tridesetih na eno ponoči. Lee je takoj obvestil policijo o svoji viziji in res je bila v tem času umorjena v Whitechapelju neka ženska na prav tak način. Kmalu nato se je ponovila vizija in zopet se je izkazala kot resnica. Nekega dne je opazil Lee morilca, katerega zunanost se mu je vtisnila globoko v spomin, sedeti v tramvaju in je opozoril nanj policijo. Ta pa ni verjela, da je ta mož morilec, ker je bil ugleden londonski meščan in odličen zdravnik. Na nujno prigovarjanje Leea je policija le uvedla preiskavo, ki je ugotovila, da je ta zdravnik res množestveni morilec.

Ker je šlo za duševno bolnega zdravnika, je bil ta zdravnik zaprt v blaznico in od tega časa so prenehali strašni umori. Ime morilca je ostalo tajno, da ne bi bili osramoženi zdravnikovi svojci, zlasti pa žena, ki so pripadali najbogatejšim družabnim plastem Londona.

značilne za sedanje razpoloženje v SSSR. Delegat rdečih vojakov je imel govor, v katerem je med drugim dejal: »Naša rdeča armada se zanima za novo vojno tehniko, da bi v slučaju potrebe mogla nuditi kapitalistom večji odpor. Med delavskimi množicami se snujejo vojna okrožja, katerih voditelji so rdeči vojniki, ki pripravljajo delavce na vojne dolžnosti. Na ta način bomo na pripravljano intervencijo imperijalistov odgovorili s še bolj čvrsto armado.« — Pa tudi iz ust ženskih delegatov so se čule na VI. kongresu borbene izjave. Neke delavke od Urala je dejala: »Puške in mitraljeze bodo kmalu v borbi za socializem isto orožje kakor je sedaj srp in kladivo!«

Turistična razstava v Varšavi.

Varšava, 22. marca. AA. O priložni priveditve turistične razstave, ki se odprla pod pokroviteljstvom jugoslovanskega pooblaščenega ministra Br. Lazareviča, se je sestavil odbor, ki mu je na čelu kot predsednik znani industrijalec in podpredsednik poljsko-jugoslovanske trgovske zbornice Iliab-milko.

Konferenca na banski upravi

Ljubljana, 22. marca. AA. Danes je z jutranjim brzovlakom prispel v Ljubljano minister pri predsedništvu vlade dr. Milan Srskič. Ob 10 se je nato začela več ur trajajoča konferenca, ki se je udeležili gg.: minister inž. Sernoc, ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, bivši ministri Pucej, Sušnik, Vesenjak, podžupan Jarc, dr. Natlačen, župan dr. Puc, dr. Ravnihar, načelnik Ribničar in Zebot.

Ob 2 popoldne je bilo na stanovanju bana intimno kosilo. Po kratkem izletu v bližnjo ljubljansko okolico se je minister dr. Srskič v spremstvu ministra Serneca z večernim brzovlakom odpeljal v Belgrad. Na postaji so se od njega poslovili gospodje, ki so dopoldne z njim konferirali.

Zborovanje mariborskih zdravnikov

Maribor, 22. marca. Zvečer so imeli svoj občni zbor pri »Orlu« mariborski zdravniki. Občni zbor je vodil predsednik dr. Jankovič. Mariborsko zdravniško društvo šteje 98 članov. Dohodkov je bilo v preteklem letu 9275 Din, premoženje pogrebnega sklada je znašalo 3900 Din, na pogrebninah za umrlih 14 članov se je izplačalo iz pogrebnega sklada 70.860 Din. Pri volitvah so bili izvoljeni dr. Jankovič za predsednika, dr. Rajšp za podpredsednika, dr. Kristan za tajnika, dr. Marin za blagajnika in dr. Černič za knjižničarja.

Obletnica umora Tonija Šlegla

Začrež, 22. marca. ž. Ob priložni obletnice umora Tonija Šlegla so se danes zbrali na Mirogoju vsi člani »Jugoštampe« in zastopnik splošnega oddelka banske uprave Peter Zrelec ter banski svetnik Dušan Ribar. Navzoči so bili razen tega mnogostevilni zastopniki raznih podjetij, ki so v zvezi z »Jugoštampos«. Grob je bil ves v cvetju. Pevski zbor »Jugoštampe« je zapel uvodoma žalostinko, nakar je direktor »Novosti« Jurtrša imel komemorativni govor, v katerem je popisal pomen umorjenega Tonija Šlegla in njegovega dela. Nato so pevci zapeli ponovno žalostinko in so prisotni izrazili sožalje bratu umorjenega Tonija Šlegla Josipu Šleglu in njegovi gospe.

Prof. Pergameni o Dubrovniku.

Bruselj, 22. marca. AA. Prof. Pergameni je imel večerj svoje predzadnje predavanje v ciklusu svojih predavanj o Jugoslaviji. Njegovo snovanje predavanja je bilo v glavnem posvečeno Dubrovniku. Predavatelj je orisal zgodovino tega mesta, ki je bilo majhna svobodna država vse do Napoleona in ognjišče jugoslovanske kulture. Posebno je poudarjal trajni in čisti jugoslovanski značaj tega mesta. Vzporedno s tem je predavatelj orisal zgodovino srbskih vladarjev v 14. stoletju in posebni pomen tedanje Srbije v verskem in pravoslavcem pogledu. Izčrpano je prikazal zadružbine srbskih kraljev kot dokaz velike in starodavne kulture. Predavanje so spremljali projekcije.

Nemška nelojalnost

Nemčija noče ratificirati trgovinske pogodbe z Poljsko — Zanimivi vidiki poljskega ista

Berlin, 22. marca. s. Oficijozna »Deutsche diplomatische-politische Korrespondenz« objavlja danes nad vse presenetljiv članek, v katerem hoče dokazati, da s tem, da je Poljska že ratificirala trgovinsko pogodbo, sklenjeno med obema državama, še ni dana nikakarna nujnost za ratifikacijo od strani nemške vlade. Nemčija ima še vedno svobodne roke napram Poljski in hoče eventualno predložiti nove zahteve, ako bi bilo v interesu nemškega gospodarstva.

Varšava, 22. marca. s. Tukašnjih političnih krogov se je polastila velika neveljola, ker Nemčija zopet zavlačuje ratifikacijo trgovinske pogodbe. Svoje dni, tako piše »Kurjer Poznanski«, je Nemčija trobila vsemu svetu, kako jo nalašč in namestoma stiska poljski imperijalizem in da je edinole poljska nadutost vzrok neznošnih odnošajev med obema državama. Nemški zunanji minister dr. Curtius je celo pri zadnjem zasedanju Društva narodov ponovno zavihtel ta argument ter hotel z njim dokazati, kako je Nemčija žrtev poljskega nacionalizma. Poljska je sedaj, ko je dobila delavno nacionalno parlament, takoj sprejela trgovinsko pogodbo z Nemčijo, in sicer skoroda enoglasno. Pričakovalo se je, da bo tudi Nemčija v tem pogledu storila svojo

dolžnost in upostavila normalne pogoje za medsebojne gospodarske odnose. Kako so se poljski optimisti v tem pogledu varali, priča komunikate zunanje ministristva v Berlinu, v katerem Nemčija naenkrat trdi, da nima nikake obveznosti napram svoji sosedji, češ, da so se razmere, odkar je bila sestavljena trgovinska pogodba, bistveno spremenile in da je nemška vlada bila pod pritiskom gospodarske krize tudi prisiljena spremeniti svojo gospodarsko politiko. Kako naj Poljska takšno stališče tolmači? Pri najboljši volji ni mogoče najti druge razlage, kakor da namerava Nemčija izgraditi najprej popolnoma novo gospodarsko organizacijo v Srednji Evropi, nadalje skleniti s sovjeti večletni skupni delovni program, nadaljevati s svojo protipoljsko propagando ter naposled, ko se bo Poljska nahajala v tej stiskalnici, stopiti pred njo z novimi predlogi. Toda to se Nemcem ne bo posrežilo. Poljska bi rada obdržala z Nemčijo normalne razmere sosedo do sosedo, toda na gospodarskem polju ona ravno tako rabi Nemčijo, kakor Nemčija Poljsko. Poljska bo pa tudi naprej ostala nepremagljiva stena, v katero se bodo zaganjali sovjeti. Nemčija naj ne pozabi na drugi strani, da bo ona mnogo preje žrtev sovjetskega prijateljstva kakor pa poljski narod.

Medklubaska stafetna in skakalna tekma v Mojstrani

Mostrana, 22. marca.

Današnja prireditve v Mojstrani je bila veren odraz delovanja neumornega delovanja Smučarskega značaja. Višinska razlika je bila 150 metrov. Tekmovalcev, zlasti še skakalcev, je pokazala, kakor simpatije uživa ta klub med smučarji. Na startu se je javilo 6 stafet, in sicer 2 Ilirije, 3 Mojstrane in 1 Smučarskega kluba Ljubljana. Prijavljene se bile tudi stafete z Jesenic in Bohinja, ki pa radi vremenskih neprilic niso nastopile. Proga je merila 4 krat 5 km in je bila izredno težavna ter gorskega značaja. Višinska razlika je bila 150 metrov. Tekmovalo se je v močnem dežju pri temperaturi plus 4, kar pa seveda ni otviralo naših vrlih smučarjev. Kot prva je prišla na cilj stafeta Smučarskega kluba Ljubljana v času 1:35:15 v sestavi Jakopič, Teran, Dečman in Brvar. Drugo mesto je dobila stafeta SK Ilirije v času 1:38:34 in tretje Smuški klub Dovje-Mojstrana v času 1:43:55. Borba med stafeto Ljubljane in Ilirije je bila izredno ostra. Odločila je zmagov v korist Ljubljane tretja predaja, kjer je za Ljubljano startal izvrstni junior Dečman. Od posameznikov je dosegel najboljši čas naš državni vrvak Joško Janša (SK Ilirija), ki je prevozil progo v izbornem času 21:05 minute. Drugi najboljši čas je dosegel Bervar (Ljubljana) v času 21:17. Tretji je bil Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 22:47 in četrti Jenko Boris (Ilirija) v času 23 minut.

Popoldne se je pa vršila skakalna tekma, katere se je udeležilo 30 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v tri starostne skupine. Skakalnica je bila v izbornem stanju. Rezultati so naslednji: 1. skupina: 1. Sramel Bogomir (Ljubljana) 148 točk. Najdaljši skok v tej skupini je bil 29 metrov. 2. Palme Franc (Ljubljana) 137,8 točk. 3. Ravnik Jože (Bratstvo) 111 točk. 4. Jakopič Albin (Mojstrana) 80,6 točk. 5. Ravhakar Tomaž (Bratstvo) 32 točk. 6. Razingar Stanko 29 točk. — 2. skupina: 1. Marčeli Leopold (Bratstvo) 134,2 točk. 2. Grosmajer

Anton (Bratstvo) 117,7 točk. 3. Smolej Slavko (Bratstvo) 113,1 točk. 4. Zwischenberger Karel (Bratstvo) 97 točk. 5. Katnjg Lojze (Skala) 81,7 točk. 6. Rabič Valentin (Mojstrana) 54,7 točk. 7. Kozjek Vinko (Bratstvo) 17 točk. — 3. skupina: V tej skupini so startali dečki nad 14 let. S sigurno držo presenetili. V tej skupini ni bilo nečnega padca, kar je dokaz, da raste dobra generacija. 1. Praček Ciril (Skala) 130,5 točk. 2. Novak Jože (Skala) 126,7 točk. 3. Poženel Emil (Skala) 121,2 točk. 4. Klančnik Karel (Mojstrana), najmlajši tekmovalce, star komaj 8 let, je v tej skupini najlepše skakal — 105 točk. 5. Zupan Ivan (Bratstvo) 104 točke. Vsi zmagovalci v posameznih skupinah so prejeli od kluba lična darila.

Občni zbor

Kolesarske zveze

Maribor, 22. marca.

Danes se je vršil 11. redni letni občni zbor Kolesarske zveze. Za zborovanje je vladalo veliko zanimanje. Zborovanje je vodil namesto odsotnega predsednika g. Kardoša predsednik Triglavske podzveze. Zborovalci so poslali pozdravno brzojavko Nj. V. kralju, vojnomu ministru in predsedniku olimpijskega odbora, generalu Dušanu Stapanoviču. V zvezi je bilo v preteklem letu 39 rednih in 14 izrednih članov ter 6 podzvez, in sicer zagrebška, bjelovarska, celjska, ljubljanska, mariborska in triglavska. Nastopilo je 1607 dirkačev, ki so prevozili 6122 km. Blagajniško poročilo je izkazalo 10.488 Din deficita. — Nato se je vnela ostra debata o delovanju odbora. Končno je bil izvoljen za novega predsednika podpolkovnik J. Jaklič, ki je izrazil upanje, da bo javnost in predvsem naš tisk posvetil kolesarskemu sportu toliko pažnje kakor drugim športnim panogam.

SSK Maribor—SK Svoboda 8:2 (4:1). Trening tekma, ki jo je odlično sodil g. Planinšek.

Španski revolucionarji pred sodiščem

Madrid, 22. marca. kk. V sodni razpravi proti decembarskim revolucionarjem je v svojem zagovoru navajal obtožence Largo Cabalero, podpredsednik socialistične stranke in tajnik splošne delavske unije, da je podpisal manifest še le potem, ko so ga na obeh njegovih mestih izrečno za to avtorizirali. Če bodo še nadalje ostala zaprta zakonita pota, se je bati, da bodo namesto kolektivnega pokreta nastali individualistični akti (teror in atentati). Razprava pri vojnem sodišču je trajala do devetih zvečer. Razsodba se bo razglasila še le v dveh, treh dneh.

Ruska armada se pripravlja

Moskva, 22. marca. j. Iz izjav, ki so jih dali razni delegati na nedavne se vršile VI. kongresu sovjetov v Moskvi, zlasti ob priložni debatae glode proklamacije vlade, se da navesti mnogo zanimivih podrobnosti, ki so

Prof. Martin Zgrablič †

V soboto zvečer je zatisnil svoje trudne oči blagi Martin Zgrablič, profesor na realni gimnaziji v Ljubljani. Pred letom mu je umrla po dolgi bolezni njegova soproga, pred tremi meseci je njega saunega zadela kap. Prepeljali so ga v bolnišnico, odkoder se je pred tedni vrnil v krog svoje rodbine, upajoč, da se bo njegovo zdravje popravilo. Zadnje dni pa se je njegovo stanje poslabšalo ter ga je v soboto smrt rešila trpljenja.

Martin Zgrablič je bil rojen 1872 v selu Zgrabliči pri Pazinu v Istri. Niže srednješolske razrede je dovršil na (tedaj nemški) gimnaziji v Pazinu, višjo gimnazijo na Sušaku.

Odsluživši vojaščino je šel na Dunaj študirat filozofijo ter je nato postal profesor na hrvatski gimnaziji v Pazinu. Kot tak je bil nekaj let tudi okrajni šolski nadzornik za okraj Pazin.

V Pazinu je ostal do leta 1920, ko je moral zapustiti radi novih razmer v Istri svoje službeno mesto. Preselil se je v Jugoslavijo, tu je služboval v Čakovcu, potem pa v Ljubljani.

Zgrablič je sin uboge, toda zelo poštene istrske rodbine. Preskusil je mnogo, ostal pa je vedno človek plemenitega srca, ki je vselej čutilo za svoje ljudstvo. Zato je bil iskreno priljubljen ne samo v krogu Primorcev, temveč pri vseh, ki so ga poznali. V vseh stiskah je ostal zvest svojim idealom, pred vsem zvest veri svojih očetov! Naj v miru počiva ta blagi sin tužne Istre!

Težko prizadeti družini izrekamo svoje prisrčno sožalje.

Pogreb dragoga pokojnika bo danes ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Spodnja Slička, Knezova ulica št. 35.

Smrt vzorne matere

Včeraj jutraj je umrla v Zabreznici mati Mina Finžgar, teta pisatelja F. S. Finžgarja, v visoki starosti 74 let. Imela je 12 otrok, dva sta umrla še majhna, dva sina je ugrabila vojna, osem otrok je še živih, šest hčera in dva sina. Razen hčere Anice, ki je gospodinja pri svojem bratranecu F. S. Finžgarju, so vsi otroci poročeni. Pokojnica je bila mnogo let vdova, vzorna mati, globokoverna žena, izvrstna gospodinja in nenavadno gostoljubna. Dolgo let je bila prednica Marijine družbe žena. Naj se blaga Česljevca mati odpočije pri Bogu od težkih skrbi, ki jih je kot vdova prenašala v svojem življenju. Pogreb rajnice bo v torek ob 10 popoldne na Breznici.

Tiha nedelja

Ljubljana, 22. marca. V koledarju je zapisano, da je danes tiha nedelja. V cerkvah so zakrili oltarje; pričel se je pasijonski teden.

Tiha nedelja je bila danes tudi v življenju Ljubljancin. Monotoni dolgčas je visel nad mestom, nobene take stvari ni bilo, ki bi vzdramila ljudi iz njihove enoličnosti. Če prav je bila današnja nedelja prva spomladanska, saj se je v soboto pričela koledarska pomlad, vendar pa v Ljubljani ni bilo danes opaziti prav nobenega spomladanskega razpoloženja. Bil je deževen dan, pust in nič kaj pripraven, da bi se mogli ljudje razvedriti. Za izlete danes ni bilo in tako so bili ljudje prisiljeni ostati v mestu. Iz dolgočasnja so se ljudje tudi zatekali v razne kinematografe in tam zevali ob filmskem kiču, ki ga vsiljujejo ta »kulturalna« podjetja našemu občinstvu.

Zaradi deževja je Ljubljanka močno narastla in zopet napolnila korito. Dež tudi pospejuje taljenje snega v hribeh, vendar pa nevarnosti za resno povodenj ni, vsaj v naših krajih ne.

Tudi družabno in resnično kulturno življenje v Ljubljani leze čim dalje bolj v dolgočasje in monotonijo. Kje so tisti časi, ko so bila v Ljubljani vsako nedeljo vsaj tri velika zborovanja, če ne več, in vsaj dvojce, trojce kulturnih ali strokovnih predavanj? V tem oziru se je Ljubljana zelo, zelo pomenila. Danes se je vršilo na primer samo eno kulturno predavanje in sicer dr. Stanka Vurnika, ki je v Filharmoniji tolmačil precej številni publiko narodno folkloro v ljudski umetnosti.

Pomembnih kriminalnih dogodkov in nesreč danes tudi ni bilo v Ljubljani. Pač pa so v bolnišnico prepeljali dva otroke, ki sta se resno ponesrečila na deželi. Prvi je 7 letni Anton Justin, sin posestnika s Trate nad Škofjo Loko. Včeraj, v soboto popoldne, so Justinovi kidalji v domačem hlevu gnoj in mali Tonček je moral biti seveda zraven pri tako važnem opravilu. Na vlažnih tleh pa mu je spodrselo, doček je padel in si pri padcu zlomil desno nogo v kolku. Revček bo moral biti precej dolgo časa v bolnišnici, da mu bodo zdravniki ozdravili njegovo težko poškodbo.

Drugi ponesrečenec je 5 letni Pavel Molek, sin delavca z Brega pri Borovnici. Ta je danes popoldne stikal na kozolcu, če so kure znesle kakšno jajce. Late pa so bile vlažne in malček je padel na tla ter si zlomil desno nogo v stegnu. Tudi Pavelček bo moral biti dolgo časa v bolnišnici in tam delati družbo še hujše ponesrečenemu Tončku.

Zvečer ob 7 je oddrdal v Beethovno ulico 6 reševalni avto. Tam se je zastopil s plinom uradnik Ljubljanske kreditne banke Ivan Potočnik. Reševalci so ga dobili še živega in so ga prepeljali nezavestnega v bolnišnico. Upati je, da mu bodo v bolnišnici rešili življenje.

Sv. misijon za krščansko življenje

Ljubljana, 22. marca.

Le še nekaj dni manjka do zaključka sv. misijona v Ljubljani. Zato moramo že sedaj reči, da so uspehi, ki jih je sv. misijon dosegel med verniki, pa tudi med verskimi mladeži, tako razveseljavajo, kakor jih najbrže ni dosti pričakovalo. Te dni je Ljubljana pokazala, da ni pozabila svojega Zveličarja in njegove neveste, rimske katoliške Cerkve ter da je še vedno in z nezmanjšano zvestobo vdana njenim naukom: Ljubljana je dokazala pri sedanjem sv. misijonu, da tudi z ozirom na vero povsem zasluži, da je prva med slovenskimi kraji.

Če je bil že ob delavnikih naval vernikov izredno velik, potem je danes prekosil vse prejšnje dni. Cerkve so bile danes pri vseh službah božjih, pri vseh misijonskih govorih nabito polne. Krasen uspeh sv. misijona pa je najbolj viden pri navalu na spovednice. Od najbolj ranih ur so bile spovednice v vseh cerkvah oblegane od ljudi. Teh je bilo toliko, da se ponekod niti zvrstiti niso mogli ter so morali odložiti sv. spoved na jutri in pojutrišnjem.

Govorniki so tudi danes v svojih govorih v glavnem izpodbijali nauke sv. vere za čisto in krščansko življenje zlasti v družinah. Danes je bila Tiha nedelja in govorniki so z ozirom na ta resni praznik govorili o žalosti Gospodovi na Olski gori in žalosti pri bičanju ter navezali na tolačenje Gospodove bridkosti mnogo vzvišenih naukov. Zvečer pa so bile po vseh župnih cerkvah pridige o skrivnosti

presv. Rešnjega telesa, o »spravi«. Obisk cerkva, naval na spovednice in pa velika verska gorečnost ljudi pričajo najbolj, da se je vnetim misijonarjem posrečilo navdušiti skoraj vso Ljubljano za krščansko življenje in jo utrditi v neomajni veri v Boga Stvarnika in v vdanosti katoliški Cerkvi.

Sv. misijon pa je rodil tudi v drugem oziru dobre sadove. Tako je opaziti, da so se ljudje pričeli mnogo bolj zanimati za nabožno slovo in nabožno glasilo. Pa tudi k Mohorjevi družbi je pristopilo ob času sv. misijona kar čedno število novih naročnikov.

V Bizoviku in Štepanji vasi se je danes zaključil sv. misijon. V Bizoviku so imeli dopoldne verniki misijonsko procesijo s križem. V obeh vaseh so verniki pripravili dva velika krasna misijonska križa, primerna za tamkajšnji cerkvi, kjer bosta ostala v spomin na sv. misijon. V Bizoviku je vodil sv. misijon jezuit o. Janez Pristov, v Štepanji vasi pa jezuit o. Jože Sečnik. Oba gospoda sta zelo navdušila vernike. V Bizoviku so ljudje hoteli misijonarja kar obdržati pri sebi in je bilo ljudem težko, ko se je gospod poslovil. Danes pa se je pričel sv. misijon v Smartnem in v Tomačevem. V Smartnem ga bo vodil o. Pristov, v Tomačevem pa o. Sečnik. Tudi v teh dveh vaseh imajo ljudje že pripravljena misijonska križa.

Ljudje, tako v mestu, pa tudi v omenjenih vaseh, so gg. misijonarjem zelo hvaležni za njihov trud, kar je zopet nov dokaz, da je sv. misijon rodil krasne sadove v življenju vernikov.

Plavalne tekme S. K. Ilirije

Agilna plavalna sekcija S. K. Ilirije je priredila v soboto in nedeljo v klubiškem zimskem kopališču že druge plavalne in skakalne tekme v tej sezoni. Startalo je do 60 tekmovalcev, ki so pokazali lep napredek. Odlikovala se je zlasti Mara Severjeva, ki je svoje rekordne čase v plavanju zopet izboljšala. Tudi med novinci smo opazili talentirane tekmovalce (Uršič, Kržan, Pavlič), ki bodo igrali važno vlogo. Lampretova je že vajena zmagovali in je dosegla lepe uspehe, četudi je bila pred kratkim bolna. Škoda da več dobrih tekmovalcev ni moglo radi boleži startati.

Rezultati dam v prostem stilu: 28 m za začetnice: startalo jih je 6, 1. mesto je dosegla Kržan Anica 23,3 sek. — 57 m za začetnice: 1. Dolenc Nika 57,1, 2. Tavčar Ljerkca 57,2, 3. Jenko Zdenka 58. Izven konkurence je plavala g. Paumgartnova v 52,4 sek.

100 m prosto: 1. Lampret Nada 1:18,4; 2. g. Paumgartner Ada 1:49.

Rezultati gospodov v prostem stilu: 28 m za začetnike: 1. Wildmann 21 sek., 2. Pavlič 22 sek., 3. Hribar 22,8 sek.

57 m juniorji: 1. Gregor 36,2, 2. Heller 40,3 3. Fuks 41,5. V tej skupini je startalo 13 plavčev. 100 m gospodje, prosto: 1. Fritsch 1:10,7 2. Zirovnik 1:11,8, 3. Uršič 1:12. Pod 1:20 je plavalo 7 plavčev.

200 m gospodje, prosto: 1. Uršič 2:46,2, 2. Zirovnik 2:46,3, 3. Turnšek 2:54,4.

100 m prsno dame: 1. Sever Mara 1:34,9 2. Kržan Ana 1:48,6, 3. Babinec 1:55,5.

200 m prsno dame: 1. Sever Mara 3:33, 2. g. Klemenčič, 3. g. Paumgartner.

100 m prsno gospodje: 1. Jamnik 1:30, 2. Payer 1:30,2, 3. Stegnar 1:31,1.

200 m prsno gospodje: 1. Jamnik 3:13, 2. Kra-mar 3:30,4.

57 m dame hrbtno: 1. Ozimič 1:02,7, 2. Dolenc 1:10,8.

100 m dame hrbtno: 1. Lampret 1:33,8, 2. Dolenc 1:51,5.

57 m gospodje hrbtno: 1. Jamnik 52 sek., 2. Lavrič 1:02.

100 m gospodje hrbtno: 1. Wilfan 1:19,4, 2. Zirovnik 1:23, 3. Payer 1:34; Wilfan je startal brez treninga!

Skoki juniorjev: 1. Zihel 53,63, 2. Skerbinšek 47,36, 3. Pavlič 32,36, 4. Kržan, 5. Jelocnik. Zlasti v prvih treh ima Ilirija dober naraščaj.

Skoki seniorjev: 1. Kordelič 51,36, 2. Strnad 48,82, 3. Gabrovšek 36,62, 4. Srebrnič 33,84, 5. Mlekuš 19,86.

Kotor čujemo, se pripravljajo naši plavači in sicer za razne mednarodne tekme na Dunaju, v mestu in Parizu; v tem prizadevanju jim želimo najboljših uspehov!

PRVENSTVENE TEKME V BELGRADU.

Belgrad, 22. marca. Izid današnjih spomladanskih prvih tekem v Belgradu je sledeč: Jugoslavija—Belgrad 5:0(0,0), BSK—Obilje 2:1 (polčas 0:1).

Inozemski sport

Dunaj, 22. marca. kk. Vienna—Rapid 2:0 (1:0); Admira—F. A. C. 4:2 (1:1); Nicholson—Austria 2:1 (2:1); Hakoah—Moravia 1:0 (1:0); Frem—Bewegung XX. 1:1 (0:0); Simmering—Weisse Elf 5:2 (2:1); Dunau—Vorwärts 6:0 (0:0); Libertas—Neubau 2:1 (1:0); Altmanndorf—Victoria 4:1 (3:1); W. A. C.—Sportklub 3:0 (1:0); Gersthof—Austria amaterji 2:2 (0:1).

Budimpešta, 22. marca. kk. Budai 11—Postas 3:0 (1:0); Hungaria—B. S. E. 3:1 (2:1); Ujpest—Bohn S. P. 4:0 (1:0).

Odlikovanje

Nizza, 22. marca 1931. Ponovno je bila odlikovana in to pot na izložbi v Nizzi s častno ter zlato kolajno in srebrnim pokalom prirodna sisačka mineralna voda, kar še posebno dokazuje odlično zdravilnost in pitnost te naše domače prirodne mineralne vode, po kateri je na vseh tržiščih vedno večje povpraševanje, tako, da je njena prodaja že danes odlična. Slična odlikovanja in priznanja mednarodnih žirij se zadnje mesece čisto ponavljajo iz vseh delov sveta. Na tem zadnjem mednarodnem odlikovanju čestitamo lastniku prirodne sisačke mineralne vode vrelca gospodu Tesliču!

Gerhard Paul:

Ameriška kupčija

Moj prijatelj Edvard je silno podjeten. Pri vseh svojih prijateljih, med katere se šteje tudi jaz, je znan zaradi svoje nezasišene bistroumnosti v kupčijskih zadevah. Mi, kar nas je njegovih prijateljev, se čudimo, koliko zasluži, kako imenitno živi, kako potuje in kako sijajne kupčije sklepa. Že davno smo vsi skupaj obupali nad tem, da bi kdo od nas kaj takega dosegel. Zakaj, kar zna Edvard, zna malokdo.

Zaradi tega nisem bil čisto nič presenečen, ko sem nekega dne prejel karto, ki mi jo je pisal iz Amerike. Edvard si lahko vse dovoli, zakaj bi si ne dovolil potovanja čez Ocean?

Lepega dne sem naletel nanj na cesti. Skoraj bi me bil povozil s svojim avtomobilom. Ko pa me je spoznal, me je povabil v avto. In zopet sem imel priliko, zvedeti najnovejšo zgodbo o njegovi kupčijski podjetnosti.

»Krasen voz, kajne,« je začel. »Voz je vsako brzino, se ustavi na mestu, nič ne trese in je poleg tega eleganten. Tvoj prijatelj Maks, ki me je srečal v Newyorku, je bil naravnost navdušen nad njim. Lahko ga sam vprašaš, ko se vrne. No in sedaj pa ugani, koliko je stal?«

Seveda nisem imel niti pojma, ker se na avtomobile ne razumem preveč.

»Prav za prav stane voz dva tisoč dolarjev. Toda jaz sem ga dobil za tisoč sto. Po-

slušaj! Šel sem k mr. Doublesmardu, ki ima svojo trgovino na 43. cesti in oglašja po vseh časopisih, da izpolni vse želje svojih odjemalcev. Ko sem našel voz, ki mi je bil všeč — kakor veš, imam za lepe stvari dobro oko — sem ga vprašal, če bi ga lahko plačeval na obroke. Mr. Doublesmart je bil seveda zadovoljen. Tisoč dolarjev takoj, ostalo pa v obrokih po sto dolarjev. Toda jaz sem plačal le prvi obrok.«

Postal sem radoveden in ga pobaral, kako je to napravil.

»Hm, ko bi moral plačati drugi obrok, sem šel k Mr. Doublesmardu in mu dejal, da nimam več denarja. Mr. Doublesmart je bil nekaj trenutkov žalosten, nato pa mi je dokazal, da zna res postreči vsakega odjemalca. Ponudil mi je zamenjavo. Jaz naj bi poslal svoj avto nazaj, za tisoč sto dolarjev, ki sem jih že plačal, pa bi si izbral kak majhen že rabljen avto, ki jih je bilo v njegovi trgovini polno. Tedaj pa sem mu dejal: »Glejte Mr. Doublesmart, moj avto že tudi ni več nov, ni dosti boljši, kakor so vile. Najenostavneje bo, če mi kar pustite moj voz.« In ker je Mr. Doublesmart postreljiv napram svojim odjemalcem, je ugodil brez nadaljnega mojemu predlogu.«

Zelo sem se čudil, ko je Edvard končal. On pa se je smehljaj: »Ja, imeti je treba dobro in bistro oko za dobre stvari in dobre ljudi. Na to je treba gledati pri vsaki kupčiji...«

Ko sem včeraj naletel na kolodvoru na svojega prijatelja Maksa, ki se je vrnil s svo-

Mariborska nedelja

Maribor, 22. marca.

Nedelja obnih zborov. Pri Orlu se je vršil občni zbor mariborskih Naših kril. Otvoril in vodil ga je predsednik ravatelj dr. Tomišek. Veliko si je tudi v pretekli sezoni prizadeval odbor na polju populariziranja civilne aviacije v Mariboru. Zelo so nastopile nekatere ovire, ki preprečujejo razmah, kakor so ga mariborska Naša krila izkazovala v prejšnjih letih. Vendar je še toliko marljivih delavcev na tem torišču, da smemo upati na realizacijo misli za graditev aerodroma v Mariboru. Število članov je ostalo v glavnem isto. Tajniško poročilo je podal dr. Šneiderl, blagajniško pa Loco. Naša krila bo v novi poslovni dobi vodil v glavnem dosedanji odbor. Z obnove zbor se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru kot vrhovnemu protektorju našega letalstva.

V Narodnem domu so zborovali dobroveljci. Zboru je predsedoval dr. L. Pivko. Izvolili so si dosedanji odbor ter določili smernice za delovanje v prihodnji poslovni dobi.

Dokaze plodonosnega dela je nudil tudi današnji občni zbor mariborske ekspozičure Jugoslovanske strokovne zveze. Iz poročil prof. Sedivja in drugih funkcionarjev je bilo povzeti, s koliko vnebo so delali poizrtvovalni delavci za dobrobit mariborskega krščanske socialnega delavstva. Prav posebno je podčrtati lepo uspevanje mariborskega konsuma, ki je imel v krogu mariborskih krščansko socialnih prvoboriteljev svoje ustanovitelje. Mariborski ekspozičuri bo tudi v bodoče načeloval dosedanji odbor.

Globoka humanitarnost je vela iz poročil na občnem zboru Društva za zaščito otrok in mladine. Počitniška kolonija na Pohorju! Sad vztrajnega dela dobrih src, ki imajo v omenjenem društvu svoje torišče. Pregled vsega tega, kar se je storilo v preteklem letu, v katerem se je izvršila svečana blagoslovitev Počitniškega doma kraljice Marije, je nudilo zlasti poročilo tajnika S. Dimnika. Veliki objekti v Smartnem na Pohorju se bodo v prihodnjem poslovnem letu še spopolnili in povečali. Pri volitvah je bil z nebičvetnimi spremembami izvoljen stari odbor z go. Maistrovo na čelu. Z občnega zbor se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kraljici Mariji.

Potem smo imeli danes še občni zbor Jugoslovanske kolesarske zveze, o čemer pa poročamo na drugem mestu.

Včeraj pa so imeli učiteljski inštitut, vofanjeni v Počitniški zvezi, v zavodovi slavnostni dvorani svoje akademije. Navzoči so bili profesorji z ravnateljema dr. Tomiškom in dr. Potočnikom na čelu. Priraditev je pokazala strumno izvežbanost naše moške učiteljske mladine v izvajanju vseh sporednih točk, ki so poleg nastopov moškega zbor in orkestra vsebovale tudi dvoje solo točk z violino in klavirjem. Nastopajočim se je poznala dobra šola izbornega našega glasbenega profesorja in delavca K. Pahorja. Na lepem uspehu pa gre zaslugi zlasti agilnemu odboru počitniške zveze na omenjenem zavodu s četrtoletnikom M. Jamliom na čelu.

Mimo vsega tega živahnega kulturnega življenja mariborskega pa je bilo še veliko drugo mariborskega življenja, ki ni niti približno zapadeno v skromnosti polješkega uradnega obvestila.

V unioenskem kinu se od danes naprej predvaja slovit zvočni film s pesnetki z Byrdove ekspedicije na južnem polu. Obenem predvaja Prosvetna zveza film o bivanju Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagrebu meseca februarja.

jim letalom prepeljal Nobila na varno. In ta najbolj letalec Švedske se je ponesrečil pri preprostem poskusnem letu, kakršnih je imel v življenju za seboj na stotine.

In sedaj je padla tretja žrtev: italijanski polkovnik Umberto Maddalena, mož, ki je prvi zasledil ponesrečeno Nobilovo ekspedicijo na ledeni plošči. Maddalena je postal s tem poletom popularen v vsem svetu. Sicer ga je doletela ta čast precej pozno, zakaj zasluge, ki si jih je že poprej pridobil za letalstvo, so silno velike. On je bil pilot, na kate-rega je Italija lahko s ponesom pokazala. Bil je v Italiji tako popularen, kakor Lindbergh v Ameriki in Koehli v Nemčiji. Amerika ima svojega Lindbergha še in tudi Nemčija ima še svojega Koehla. Italijani pa so svojega Maddaleno izgubili na silno tragičen način.

Dunajska vremenska napoved: Splošno oblačno, toplo vreme bo trajalo dalje. Lokalne padavine.

jega potovanja, sem mu seveda brž povedal zgodbo o Edvardovem avtomobilu.

»Da,« je dejal Maks. »Res, zelo všeč mi je bil njegov avto. Takoj nato sem šel tudi jaz k Mr. Doublesmardu in si izbral prav tak avto. Zelo vpludno me je vprašal, če bi morda želel plačevati na obroke. Odrvil sem mu, da vsako stvar takoj plačam. In več, koliko je zahteval za avto? Tisoč dolarjev.«

»Tisoč dolarjev samo?« sem vprašal ves presenečen. »Toliko je plačal Edvard že pri naplačilu.«

»Seveda,« je dejal prijatelj. »O tem Edvard ni nič vedel. Mr. Doublesmart stoji namreč na stališču, da je pri plačevanju na obroke naplačilo najbolj gotovo...«

Podjeten človek je moj prijatelj Edvard. Toda so drugi, ki so še bolj podjetni.

Raziskovanje puščave

Rub al Kali

Največji del južne Arabije zavzema puščava Rub al Kali, ki jo je pred kratkim prepotoval prvi belokozec in najbrže tudi prvi človek. Mož, ki se je podal v to nevarno podjetje, je bil Mr. Bertram Thomas, znani arabski raziskovalec in orientalist Thomas je prepotoval puščavo na posebne vrste kameli, ki je kljubovala vsem peščenim viharjem. Thomas je mnenja, da je morala nekoč vsa ta puščava biti rodovitna namočena zemlja, kar dokazujejo številne suhe struge rek, na katere je Thomas na svojem potovanju naletel.

Družba „ILIRIJA“ Premog
Duna, ska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

Pismonoša na dopustu

»No, gospod Klemše, ste se dobro zabavali tokom vašega dopusta?«

»Nisem se mogel domisliti, kam naj bi odpotoval in tako sem spremljal svojega namestnika, ko je mesto moje razpisal nikom.«

Lev ga je ugrabil

Življenje kurje divje pustolovščine, katerih ni ne more izmisliti najboljša fantazija pustolovskega pisatelja. V naslednjem podaja znani avstrijski raziskovalec dr. Arthur Berger nekaj tragedij iz neverjetnega življenja v črnem delu zemlje.

Noben človek nam ne bi mogel zameriti naše slabe volje. Že nekaj ur smo pod vplivom nezasišane gotovosti, da je 30 naših oslov-nosačev izgubljenih, ker jih je pičila strašna muha »cecec«. V teku naslednjih dveh tednov ni bilo nobenega našega poslušnega dolgošca več pri življenju. Kaj pomeni to dejstvo za ekspedicijo v osrčju Afrike, si noben Evropejec ne more predstavljati. Ni nam bilo za izgubo denarja, ampak za ogromno izgubo delovnih moči, zakaj vsak osel je nosil 120 funtov teže, dočim more nositi črnce največ 60 funtov. Poiskati smo morali najmanj 60 črncev-nosačev in kaj se to pravi v neobljudenih krajih, si lahko vsakdo misli. Črnce, ki je vodil osle, ni slišal ravno ljubeznivih besedi iz naših ust.

Tako je vladalo tistega večera v taboru slabo razpoloženje. Le eden mojih ljudi je polglasno pel priljubljeno zamorsko pesem. Naši šotori so stali tik ob džungli, na drugi strani pa se je razprostirala nepregledna stepa. Na nebu so viseli težki in temni oblaki in grozilo, da se bodo vsak čas odprle nebeške zatvorine. Skoraj v hipu je nastala črna tema. Taka noč je najpripravnejša za izlete divjih zverí.

Askari, ki je stražil, je pokazal uro, da se ugotovi pravi čas. Bilo je 9. torek čas za spanje. Na ogenj, ki je gorel sredi tabora, smo vrgli še nekaj lesa. Ohodil sem še enkrat ves tabor in se nato splazil v šotor.

Kako dolgo sem spal, ne vem. Naenkrat me je prebudilo divje kričanje. Skočil sem s postelje, se oprostil mreže za varstvo pred moskiti in planil ven. Čul sem pretrgane klice: »Simba, simba! Nobenega dvoma, lev je popadel enega mojih ljudi. Se to, sem si mislil. Še enega izmed nosačev, potem ko sem izgubil 30 oslov. Ta misel seveda ni bila človekoljubna, toda v takih slučajih je človek najprej egoist. Pred menoj v temi se je čulo kričanje, stokanje in nagli koraki. S svetiljko v roki sem poskušal zvedeti, kaj se je zgodilo. Okrog mene je letalo in kričalo okrog 100 golih črncev. Na svoja vprašanja sem dobil le nejasne odgovore. Tedaj je posvetil žarek moje svetiljke na skupino ljudi, ki je divje mahal z

rokami in kričala. Nameril sem svoj korak tja in jih porinil nekaj proč, da sem mogel bliže. V sredi je stal črnce, držel se za roko, po ramah pa mu je bila kri. Vzel sem ga s seboj v šotor, mu očistil rane in jih povezal. Pripovedoval je: »Gospod, spal sem zelo trdno. Nenadoma pa sem v spanju začutil strašno bolečino v ramí in neka sila me je potegnila s postelje ter me vlekla po tleh dalje. Ko sem se do dobra strznil iz spanja, je bil lev z menoj vred že precej daleč iz tabora ven. Tedaj me je popadel grozen strah, udaril sem žival s pestjo po smrčku in začel divje kričati. Toda leva to ni niti malo oplašilo. Naposled so prihitali nosači, ki se jih je lev ustrašil in zbežal. Bilo je grozno, gospod!«

Okoli stoječi nosači so se smejali, zakaj črnci ne poznajo usmiljenja. Edino Shindano, vodja nosačev, je ostal resen: »Poglej, takole te je udaril Allah, ker nisi dosti pazil na osle.«

Iz tega slučaja je razvidno, kako drzne so včasih zveri. V našem slučaju je prišel lev v sredo tabora in ugrabil moža iz šotora. Ko se je poleglo razburjenje v taboru, sem moral nehoté misliti na trenutke, ko sem prvič videl leva v svobodi: Bilo je v Sudanu. Ležal sem precej težko bolan v svojem odprtem šotoru, gledal v čudovito tropično noč in prisluškoval glasovom divjine. Tedaj se je nekaj zganilo v visoki tropski travi, ki je rasla okoli našega tabora — in čez nekaj trenutkov se je izločila iz trave orjaška postava in zanjo še dve drugi. Sami krepkorasli levi. Ostro so buljili proti našemu taboru. Priznati moram, da se me je polastilo tedaj nekam čudno življenje. Bil sem radoveden, kaj bodo napravile zveri. Za trenutek sem se mislil seči po puško. Toda spomnil sem se, kako težko je ciljati v lunini noči. Tedaj so stopile živali še nekaj korakov bliže. Kar naenkrat pa so se obrnile, kakor da bi se nečesa prestrašile in izginile v visoki travi. Nekaj časa sem še zasledoval njihovo gibanje po lahnem šumenju trave, potem pa je bilo zopet vse mirno. Še dolgo sem bdel, in na misel mi je prišla takrat zgodba, ki se je zgodila v Vzhodni Afriki, ki se je tragično končala:

Mlad zakonski par je celo leto obdeloval svojo zemljo in ko je njuno delo blagoslovljiva obilna žetev, sta si dovolila nekoliko počitka in razvedrila. Priredila sta večdnevni izlet v divjino, da bi videla in od blizu slišala rjovenje divjih

zveri, ki ju je vsako noč vznemirjalo v spanju. Lepe dneve napetosti in mrzlične razburjenosti sta preživela v divjini, dokler se ni zgodil strašen dogodek, ki je uničil srečo mladega zakona.

Neke lepe tropične noči se je mlada žena nenadoma zbudila iz krepkega spanja. Zdelo se ji je, da je slišala šum. Pogledala je na posteljo svojega moža. Bila je prazna. »Najbrž je šel malo pogledat okoli po taboru,« je mislila. Kradoma je pogledala ven na stepe. Ali ni pravkar izginila v visoki travi neka žival? Toda kmalu se je zopet pomirila in zaspala. Nekaj časa je spala, vendar jo je ponovno zbudil nek šum. Sedaj se ni mogla varati, razločno je slišala neko šumenje čisto blizu. Odprla je oči in kar je zagledala, ji je zledenelo kri po žilah. Par korakov od nje je stal ogromen lev... Nekaj časa sta se gledala iz oči v oči. Potem pa je lev stopil k umivalniku, v katerem je bila že pripravljena voda za umivanje in začel piti v dolgih požirkih. Mlada žena pa se še vedno ni mogla ganiť z mesta. Sekunde so se vlekale kot ure. Ali žival še nima zadosti? Ali ni njen mož ničesar opazil? Ali je še vedno zunaj v taboru? V hipu jo je popadel paničen strah. Neka strašna slutnja ji je planila v možgane. Ali bo zverina navaliła na njo in moža? Strašna misel...

Naposled je lev potelažil svojo ženo, se obrnil in dostojanstveno odkorakal v džunglo. Žena mu je sledila z očmi, dokler ni izginil. Nato pa se je obrnila k postelji svojega moža. Še vedno je bila prazna. Strašna slutnja jo je obšla. V naglici je prižgala luč in kar je videla, je zadostvovalo, da so ji odgovorili živi. Divje je zarjula in se zgrudila na tla. Medtem ko je ona spala, se je zgodilo nekaj groznega. V šotor se je splazil lev, ubil z udarcem šape moža, ki je spal poleg žene in ga odvelkel proč. Nato pa se je še enkrat splazil v šotor in si potolažil ženo...

Nosače in sluge je prebudil krik mlade žene. Brž so se oborožili in šli po levovi sledi. Nekaj streljajev od tabora proč so kazali sledovi, da je žival svojo žrtev odločila in jo čez nekaj časa zopet vlekla dalje. Še nekaj streljajev naprej pa je ležalo v travi nekaj krvavih cunj... Tam je imela zverina pojedino...

V hotelski sobi. Milan išče gumb za srajco. Prevrnil je že vse, toda gumba ni nikjer. V tem trenutku začuje iz sosednje sobe zaljubljen glas:

»Sree moje! V tebi vidim vse, v tebi vidim vse božji svet!«

Milan potrka na vrata in reče vljudno: »Samo trenutek prosim! Ali ne vidite morda kje mojega gumba za ovratnik?«

Špeceritsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement Ltd. Ltd.
dobavlja
Gospodarska zveza v Ljubljani

za
*ta del premog
mha drva
ali koka
bluite tel 2056
oz. naročite v
Wolfovi 1 pri
Dom. Čebin*

Modroce
zgornje, iz močnega blaga
240 Din
Mreže, otomane, divane,
fotelje, kupite najceneje
pri Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta
št. 16, pri »Levu«.

Novost!
Tribuna dve-koles, Sachs-motorjem opremljena, lahke, z pnevmatikami, motor v sredini, motorna v dvojni prestavi in spojki, 1 1/2 K.S. Vozí 50 do 40 km na uru in porabi 1 litra goriva na 100 km. Dohi se tudi sam motorček, kateri se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franco. »TRIBUNA« P. B. L., tovarna dvokoles in stroških vozilov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Anekdote

o posl. Diamandu

Pred kratkim je umrl na Poljskem socialistični voditelj dr. Herman Diamand, o katerem kroži sedaj po poljskih listih vse polno anekdot. Diamand je bil že kot član avstrijskega državnega zbora znan po svojih duhovitih medklicih in anekdotah. Tudi v poljskem sejmju je zadnja leta mnogokrat z duhovitim medklicem več škodoval Pilsudskijevemu režimu, kakor pa drugi z dolgimi govorancami.

Neki avstrijski minister poljske narodnosti je pred nek parlamentarno komisijo za zaprtimi vrati govoril svoj prvi govor v nemškem jeziku. Diamanda, ki je prišel iz sejne sobe, so vprašali, kako je ministrov govor izpadel. »Minister govori nemško čisto gladko,« je odvrnil, »in ga tudi čisto lahko razumemo, če si predpostavimo, da tudi poljsko dobro obvlada.«

Poljske kmetske stranke, ki so se sedaj v boju proti Pilsudskemu zedinile, so bile preje vedno med seboj v največjih preprih. Neki inozemec je vprašal Diamanda, zakaj se te kmetske stranke ne združijo v eno samo stranko, ampak se še vedno bolj dele v majhne strančice. Diamand je odvrnil: »Že iz prirodopisja je znano, da se primitivna bitja razmnožujejo s cepljenjem.«

Ministre Pilsudskega je Diamand precej obdelal. Pravil jim je, kako mislijo, da vladajo, v resnici pa imajo le ministrske palače in avtomobile, pri maršalu, svojem gospodu, pa so brez vsakega pomena. Eden zadnjih ministrskih predsednikov je nekot prosil Diamanda, naj prevzame neko politično misijo v Londonu. Diamand mu je dejal: »Ne bo šlo, ker je vlada proti temu.«

»Kakšna vlada?« se je začudil ministrski predsednik. — »Poljska,« je dejal Diamand. — »Kako to? Saj vas jaz sam kot ministrski predsednik prosim, da bi to prevzeli, in delam to v sporazumu s kabinetom.« — »To je vse lahko res,« je vztrajal pri svoji trditvi vodja opozicije, »toda zapomnite si, vlada je proti temu.« — V tistem trenutku je stopil v sobo Pilsudski in ministrski predsednik mu je brž stopil nekaj korakov nasproti, ga pozdrvil ter poročal maršalu o skrivnostnem odgovoru Diamanda. Pilsudski je bil v svojem socialističnem času dober prijatelj Diamandov, tem hujša sovražnika pa sta bila potem, ko je Pilsudski izpremenil svoje prepričanje. Na obrazu ministrskega predsednika se je že po prvih maršalovih besedah pojavila zadrega. — »Vidite,« je zmagoslavno dejal Diamand, ko je kmalu za tem zopet govoril z njim, »vedel sem, da je vlada proti.«

Gramofon kot vodnik

V nekem berlinskem muzeju je videti, oziroma bolje slišati že nekaj časa svojevrsno senzacijo. V oddelku za zgodovino berlinske trgovine in še v nekaterih drugih oddelkih, so nameščeni gramofoni. Obiskovalec se bo začudeno vprašal, kakšno zvezo ima neki berlinska trgovinska zgodovina s tem instrumentom. Odgovor je preprost, čeprav presenetljiv. Aparat ni namreč drugega nego mehaniziran vodnik po muzeju. Seznam razstavljenih predmetov je bil zastarel, nova izdaja bi bila predraga in končno: koliko ljudi si pa kupi tako knjigo? In tako si je muzejsko vodstvo izmislilo opis razstavljenih predmetov na gramofonski plošči. V rednih presledkih se gramofon oglasi in ima kratko predavanje o stvareh, ki jih vidi obiskovalec v muzeju. Pravijo, da številno obiskovalcev stalno narašča, odkar so si omislili nadomestek za žive in napisane vodnike.

»Hvala lepa, gospodična, da ste mi že drugi prinesli vodo za britje, toda zadostvovala mi je topla voda, ki ste mi jo preje prinesli.«
»Oprostite, gospod, ono, kar sem vam preje prinesla je bila vendar juha.«

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva 10) TELEFON ŠTEV.: 2657, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000- PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Kapital in rezerva nad Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split. Din 15.000.000-

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Dvajset tisoč milj pod morjem

pisal

JULES VERNE.

40

»Lepa hvala, Konzulent! Samo to te prosim, da se letos mesto novoletnega darila zadovoljiš s tem, da ti krepko stisnem roko. Več ti letos ne morem dati.«

»Gospod ni bil še nikoli tako radodaren kot danes,« je odgovoril moj krasni dečko in se podal na svoje delo.

Dne 2. januarja smo bili premerili 11.340 milj, odkar smo pluli na »Nautilus«. Pred »Nautilusovo« ostrogo so se razprostirala nevarna koraljišča severovzhodne obali Avstralije. Naša podmornica je krmarila nekaj milj stran od nevarnega koraljišča, na katerem bi bile 10. junija 1770 kmalu obtičale ladje Cooka. Ladja, ki jo je vodil Cook sam, je zadel v čer, in če se ni potopila, se je imela zahvaliti samo izredni okoliščini, da je kos koraljišča, v katerega se je bila zaletela, ostal v luknji trupa, tako da voda ni mogla vdreti vanj.

Rad bi bil videl to 360 milj dolgo koraljišče, v katero so se zaletavali valovi s strašnim grmenjem. Toda poševni plošči ob strani »Nautilusa« sta nas zdajci potegnili v tako globočino, da teh visokih sten nisem mogel videti. Mogel sem samo občudovati razne eksemplarje rib, ki so jih nalovile naše mreže. Med drugimi sem opazil germone, neke vrste delfine, ki so veliki kakor tuni in imajo ob strani modrikasto telo s poševnimi progami, ki izginejo, kakor hitro ugasne življenje ribe. Te ribe so nas spremljevale v velikih tropih in dajale izredno okusno meso za našo mizo. Videli smo tudi veliko množino zlatih lokard in leteče pyrapede, ki bi jih mogli imenovati podmorske lastavice, ki v temnih nočeh s svojim fosforescirujočim svitom švigajo po vodi ali pa se kakor rakete dvignejo v velikem skoku v zrak in zopet padejo v morje. Med mehkužci pa sem našel

v zankah mreže različne vrste alcyonarij, morskih ježkov, rib kladivaric in mečaric in nebroj školjk. Flora je bila zastopana po lepih plavajočih algah in listnatih halugah.

Dva dni potem, ko smo pasirali koraljno morje, smo uzrli obal Papua-otokov. Pri tej priložnosti me je kapitan Nemo obvestil, da namerava pluti skozi Torresovo ožino v Indski ocean. Ni imel druge poti. Ned se je veselil, da bo zdaj prišel v bližino evropskih voda.

Ožina Torres velja za jako nevarno ne samo zaradi čeri, s katerimi je tako rekoč posuta, ampak tudi zaradi divjih narodov, ki stanujejo ob njenih obalah. Ločuje Avstralijo, Novo Holandijo, kakor so jo prej imenovali, od velikega otoka Papua ali Nove Gvineje, koje severozapadna tretjina se imenuje Cesarja Viljema dežela. Nova Gvineja je 400 milj dolga in 130 milj široka ter ima površino 40.000 geografskih milj. Leži med 0° 19' in 10° 2' južne širine ter med 128° 23' in 146° 15' dolžine. Opoldne, ko je poročnik beležil solnčno višino, sem zagledal gorovje Arfak, ki se dviga v stopnicah in se končuje v ostrih iglatih, zelo visokih vrhovih. To deželo je odkril leta 1511 Portugalac Francisco Serrano. »Nautilus« se je torej nahajal tik vhoda v eno najbolj nevarnih morskih ožin sveta, skozi katero so se tudi najbolj pogumni pomorci le redko upali pluti, kakor na primer španec Louis Paz de Torres leta 1606, potem Cook leta 1770 in naposled Dumont-d'Urville leta 1840 z dvema korvetama, ki bi se bili kmalu potopili.

Ožina Torres je sicer 34 milj široka, je pa posuta z nešteto množico otokov, ostrovov, čeri in skal, katerih se je skoro nemogoče izogibati. Zato je kapitan Nemo odredil vse potrebno, da ne bi se zgodila kakšna nesreča. »Nautilus« je plul tik pod površino vode v zmerenem tempu. Njegov vijak je bil valove počasi in umerjeno liki rep kita ali narvala.

Ker je bila ploščad nad vodo, smo se jaz, Konzulent in Ned Land pomestili na njej. Pred nami je bila krmarska hišica in, če se ne motim, je bil kapitan

Nemo sam pri krmilu. Imel sem pred seboj izvrstne karte, ki jih je bil narisal hidrograf in inženjer Dumoulin skupaj z admiralom, takrat ladijskim poročnikom Coupvent-Desboisom — dvema pomorščakoma, ki sta bila v štabu Dumont-d'Urvillea objadrala svet. Poleg karte, ki jo je izdelal kapitan King, je to najboljša karta za tiste, ki se hočejo spoznati v tej ožini.

Morje okoli »Nautilusa« je divje bučalo in bili smo premočeni do kože. Valovi, ki so brzeli s hitrostjo dveh milj in pol od jugovzhoda na severovzhod, so se visoko penili ob koraljiščih, kojih vrhovi so se semintja pokazali nad vodo.

»Grdo morje!« je vzkljknil Ned Land.

»Neizrečeno grdo!« sem odgovoril, »in tudi za ladjo kakor je »Nautilus« ni primerno.«

»Ta hudičev kapitan,« je dejal Kanadec, »mora poznati kurz boljše kot črte na svoji dlani, ako se upa pluti tukaj skozi, kajti jaz vidim koraljišča, ki bi našo podmornico v tisoč koscev razbila, ako bi jih samo malo oplazila.«

V resnici je bil položaj skrajno nevaren, toda zdelo se je, kakor da »Nautilusa« vodijo skozi te brezštevilne čeri čarovniške sile. Kapitan Nemo je krmaril točno ko ura in gibčno ko galeb pa časih naglo ko blisk, da se izogne pogubni čeri. Kadar sem se s strahom spraševal, ali kapitan ni znorel, ko je zapeljal svojo podmornico sredi med same skale, zvezane po ozkih pasovih kipečih in penečih se valov, je naenkrat spremenil kurz in varno zvozil mimo v čisto drugi smeri.

Ura je kazala tri popoldne. Plima se je razbijala, oseka se je bližala. Kapitan je vzel smer na otok Gueboroar. Vedno bolj smo se bližali otoku in jaz še sedaj pomnim dolgo vrsto pandangovih dreves, ki so obrobjali obal. Pluli smo komaj dve milj daleč mimo nje. Naenkrat me je močan sunek vrgl na tla. »Nautilus« se je bil zaletel v čer. Obstal je nepremično, lahko nagujen na levo stran.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 29 zvezok: Savinski: IZOD GOLICE, 30 Din, vezek: 42 Din, 30. zvezek: Stenkever: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vezek: 40 Din, 31. zvezek: Conan Doyle, IZOBILJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vezek: 32 Din, 32. zvezek: Reimichl, ZAGORSKI ZVONOVI, 1. Svezek: NA SINAI, 30 Din, vezek: 42 Din, 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vezek: 42 Din, 34. zvezek: Brackel, CIRKUSNI OTROK, 28 Din, vezek: 40 Din.